Aan
Minister Hans Vijlbrief
Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid
Postbus 90801
2509 LV Den Haag

Onderwerp: Reactie op internetconsultatie tijdelijke regeling werkloosheidsvoorziening BES

Kralendijk, 20 april 2026

Geachte heer Vijlbrief,

De Centraal Dialoog Bonaire waardeert het voorstel voor de Tijdelijke regeling werkloosheidsvoorziening BES. Met deze regeling wordt een belangrijk gemis in het sociale zekerheidsstelsel van Caribisch Nederland ingevuld, zoals de CD in het Akkoord van Kralendijk al heeft aangekaart.

De Centraal Dialoog ondersteunt de invoering van een werkloosheidsvoorziening, maar geeft een aantal overwegingen mee bij de nadere uitwerking en uitvoering van de regeling, en voor de voorbereiding van structurele wetgeving.

Ten aanzien van de duur en hoogte van de uitkering heeft het ministerie aangegeven dat uitbreiding op dit moment niet mogelijk is. De Centraal Dialoog neemt dit als uitgangspunt, maar verwacht dat het ministerie deze beperkingen compenseert door een sterke uitvoering. Dat betekent concreet: een zorgvuldige intake waarbij actief wordt gestuurd op het voorkomen van inkomensval onder het bestaansminimum, en een directe koppeling met onderstand waar nodig. Daarnaast moet Plenchi di Trabou vanaf de start structureel worden ingezet om werkzoekenden zo snel mogelijk naar passend werk te begeleiden.

Tegelijkertijd blijft de Centraal Dialoog benadrukken dat de maximale uitkeringsduur van drie maanden in de praktijk krap is, met name voor kwetsbare groepen, zoals oudere werknemers en werknemers die na langdurige ziekte uit dienst treden. De Centraal Dialoog vraagt daarom om gerichte aanvullende maatregelen of maatwerk voor deze groepen.

De hoogte van de uitkering vraagt eveneens heroverweging. De keuze voor 75% wijkt af van de 80% in de Ziekteverzekering BES en leidt tot inconsistentie binnen het stelsel. De Centraal Dialoog verzoekt het ministerie om deze keuze inhoudelijk te motiveren en te bezien of harmonisatie mogelijk is, mede in het licht van de hoge kosten van levensonderhoud.

De toegangseis van 26 gewerkte weken in 10 maanden sluit onvoldoende aan bij de realiteit van flexibele en seizoensgebonden arbeid op de eilanden. De Centraal Dialoog verzoekt het ministerie om deze systematiek te verruimen of alternatieven uit te werken, zodat werknemers met onderbroken arbeidspatronen niet structureel buiten de regeling vallen. Dit kan bijvoorbeeld door een maatwerkbepaling op te nemen.

Daarnaast mist de regeling een voorziening voor gedeeltelijk inkomensverlies. De Centraal Dialoog vraagt om deze groep alsnog onder de regeling brengen.

De uitvoerbaarheid vraagt directe aandacht. In de praktijk beschikken werknemers niet altijd over formele bewijsstukken zoals arbeidsovereenkomsten of loonstroken. De Centraal Dialoog verwacht dat de uitvoeringspraktijk hierop wordt ingericht, bijvoorbeeld door alternatieve vormen van bewijs te accepteren en actief ondersteuning te bieden bij de aanvraag. De beslistermijn vormt een concreet risico. Een periode van maximaal acht weken is, gelet op het doel van de regeling, te lang. De Centraal Dialoog verwacht dat het ministerie in de uitvoering een norm hanteert van circa twee weken en onderzoekt of een voorschot of voorlopige betaling kan worden ingevoerd om inkomensverlies in de eerste periode op te vangen.

Verder vraagt de Centraal Dialoog om verduidelijking en aanscherping van de regels rond verwijtbare werkloosheid, sollicitatieverplichtingen en activering. Onduidelijkheid op deze punten kan tot rechtsongelijkheid en uitvoeringsproblemen leiden. Tegelijkertijd kan een lichte vorm van activering bijdragen aan maatschappelijk draagvlak zonder de regeling onnodig complex te maken.

De Centraal Dialoog onderstreept het belang van actieve begeleiding naar werk. De samenwerking met Plenchi di Trabou moet niet vrijblijvend zijn, maar integraal onderdeel vormen van de regeling. Daarbij ligt ook een kans om lokaal arbeidspotentieel beter te benutten, bijvoorbeeld in situaties waarin werkgevers anders een tewerkstellingsvergunning aanvragen.

Voor de periode na 2032 vraagt de Centraal Dialoog om duidelijke keuzes over de financiering van een structurele werkloosheidswet. Het ministerie moet tijdig helderheid geven over de vraag of premieheffing wordt ingevoerd, in welke vorm en met welke gevolgen voor werkgevers en werknemers. De Centraal Dialoog verwacht dat sociale partners vanaf een vroeg stadium bij deze keuzes worden betrokken en dat vooraf een impactanalyse wordt uitgevoerd van de effecten van verschillende scenario's op de economie.

Daarnaast verzoekt de Centraal Dialoog het ministerie structureel te monitoren wat de effecten van de regeling zijn op de arbeidsmarkt. De Centraal Dialoog vraagt om monitoring die verder gaat dan alleen het aantal uitkeringen en ook kijkt naar werkgelegenheid, contractvormen, arbeidsmobiliteit en gedragseffecten. Leg evaluatiemomenten vooraf vast en koppel hier concrete aanpassingen aan.

Tot slot vraagt de Centraal Dialoog om in de verdere ontwikkeling richting een structurele werkloosheidswet nadrukkelijk rekening te houden met anciënniteit. Werknemers met een lang dienstverband verdienen een zwaardere bescherming dan werknemers met een kort dienstverband. Dit principe uit in de toekomstige wetgeving.

De Centraal Dialoog Bonaire blijft graag betrokken bij de verdere uitwerking en verwacht dat het ministerie de hierboven genoemde punten actief meeneemt bij de verdere ontwikkeling en uitvoering van deze regeling.

Wij danken u bij voorbaat voor uw aandacht en zien uw reactie met belangstelling tegemoet.

Hoogachtend, namens de Centraal Dialoog Bonaire,

Mervyn Stegers

Marga Buys-Trimp

secretaris

